

Wass Albert:

Az Én Titok - Karácsonyom

<https://www.eletesegeszseg.com/wass-albert-emleacutetekeacutere.html>

Megtanultam tisztelni az ünnepet. Az ünnep Isten ajándéka, mint a többi nap, s arra való, hogy hétköznapi mivoltunkból kivetkőzve tiszteljük önmagunkban az embert. Sajnálom azokat, akik nem tudnak ünnepelni.

Az ünnep önmagunk fölemelése. Tiszta ünnepi ruhában és tiszta ünnepi gondolatokkal lehet csak ünnepelni, fölemelkedve a hétköznapokon s apró küzdelmeinken.

Csak az ünneplőbe öltözött ünneplő ember tudja megérteni annak a kijelentésnek a nagyságát, hogy Isten az embert a saját képére teremtette.

Az erdélyi nagy gyász éveiben nálunk otthon elfelejtették az ünnepet. Nem volt karácsony, és nem volt újév, nem volt húsvét és pünkösd, mint ahogy vasárnapok sem voltak.

Viselő ruháinkat s nehéz gondjainkat szakadatlanul hordtuk, bármit mutatott a naptár. Keserűség tanyázott otthon, s én hiába küzdöttem az ünnepekért, ünnepi öltözetet és ünnepi arcot éveken át nem látott a házunk.

Egyszer fellázadtam. Karácsony volt. De nagyon emlékszem még arra a karácsonyra! Tizenöt, vagy tizenhat éves lehettem. Karácsonyi szabadságra küldött haza a város, és Sándor bácsi ünnepes háza után olyan volt a miénk, mintha halottat őriztek volna benne.

Apámék egy-egy könyvbe temetkezve naphosszat hallgattak sötétben, és nem volt szabad előttük karácsonyról szólni. Évek óta nem járt nálunk az angyal. Súlyos gond nyomta a szárnyait, és nem tudott elrepülni hozzánk.

Akkor öregedtek meg apámék. Nem akartak az ünnepre gondolni, mert eszükbe jutottak a régi és gondtalan ünneplések, s a jövő ködös volt, nem láttak előre.

Pedig ha tudtak volna ünnepelni, a karácsonyfa gyertyái mellett az ünnepi gondolatok magasságából meglátták volna az utat, mely már akkor is egyenesen vezetett a reménység felé. De gyászba s ünneptelen hallgatásba rejtőzködtek az idő elől, pedig az idő azért múlt, éppen úgy.

Karácsony szombatja volt. Kint nagy puha hó, a kerti fákat belepte egészen. Olyan csöndes volt kereken a világ, mintha a békesség készült volna megszületni akkor.

Egyedül lézengtem a kertben. A szürkület már meglepte a fenyvest, s kereken a dombok is belevesztek a lehulló estébe. Lent a faluban egy- egy lámpa kigyúlt. Fájt, hogy karácsony estéje van. Máshol izgalommal lesik az angyalt, ünneplő ruha van és karácsonyi szag és boldog rejtelmesség a levegőben.

Hallottam a csilingelést, s láttam gyertyafényben úszó szép karácsonyfákat, pedig ahogy ott kószáltam a behavazott fák közt, végtelen egyedülléttel a szívemben, tudtam, hogy mindez csak álmodozás, mert nálunk sötétek a szobák, s régi gyűrött ruháinkban éppen olyan magányosan töltjük el ezt az estét is, akár a többi.

Esteledett nagyon. Lent a faluban egyre több lámpa égett, s a papnál megkezdtek a kántálást is. Megálltam a fenyők alatt, és hallgattam a felszűrődő éneket. Románok kántáltak. Az egyhangú dallamot búsan itta föl a szétterülő este, s én arra gondoltam, hogy a románok kántáltak. Románok ünnepeltek. Mindig csak románok.

Sokáig álldogáltam ott, közben sötét lett egészen. Fázni is kezdtem, hűvös szél támadt a fák közül, éreztem, hogy haza kell már menni. De ugyanakkor valami fájdalmasan a torkomba markolt.

A tudat, hogy karácsony este van, s én ott ülök majd egyedül, és

nem lesz ott senki, akivel beszéljek, és nem lesz semmi ünnep. Az öregek olvasnak a lámpa alatt, olvasnak zord, szótlan arccal, mintha olyan nap lenne ez is, mint a többi.

Úgy szorította a torkomat, hogy könnyeket préselt ki a szemem. Hát csak a románok?

S ekkor valami bátor, nagy dolog jutott eszembe hirtelen, hogy szinte beleszédültem. Nem csak a románok! Miért csak ők? Karácsonyt csinálok én, magamnak! Karácsonyt, titokban, hogy senki se lássa!

Volt a fenyves szélén néhány kicsi fenyő. Csak akkorák, hogy a derekamig sem értek. A kerti színből kiloptam egy ásót, meg egy ládát. S kiástam egyet, egy szépet a fenyőcskék közül. Sok földdel vettem ki, betettem a ládába, elrendeztem a gyökereit is, hogy baja ne essék, s megindultam vele a ház felé.

Vert a szívem az izgalomtól. Hátha meglátnak? Hátha baj lesz ebből? De sötét volt, nem látott meg senki. Egyedül laktam, a ház végiben. Úgy osontam be a szobába, mint a tolvaj.

Meggyújtottam a lámpát, a ládát a fával az asztalra tettem s hozzáfogtam a feldíszítéséhez. Izgalmas, nagyszerű munka volt. Színes pirosból láncokat fabrikáltam, néhány szál aranyozott zsinórt is leltem hozzá s öt darab maradék gyertyavéget.

A gyertyavégeket drótra kötöttem rá a fenyőre, idétlenül álltak rajta, az igaz. A színes papírlánc sem sikerült úgy, ahogy akartam. Csúnya lett nagyon a karácsonyfám. De karácsonyfa volt!

Mikor elkészültem a díszítéssel, hallgatóztam. Csend volt a házban, nem mozdult senki. Előszedtem gyorsan az ünneplő ruhámat, s fölöltöztem úgy, ahogy illik. Aztán meggyújtottam a gyertyacsonkokat. Elfűjtam a lámpát.

Sötét lett egyszeribe, csak az öt kis sárga láng dideregte be félénken a szobát. Kinyitottam a kályhaajtót, hogy világítson a tűz is. Aztán felkuporodtam az ágyra és ünnepeltem.

Táncolt a tűz lángja a falakon, rebbentek a kis gyertyák, fenyőszag volt és nagy csöndesség kerekén. Valami szomorúan szépet éreztem akkor. Fájdalmasat, mert akkor egyedül voltam, s mert nem volt ajándék az asztalon.

De komoly és dacos érzést is, mert magam teremtettem ünnepet magamnak, s most már nem csak a románok ünnepeltek a faluban.

Úgy éreztem, mintha az én kicsi karácsonyfámtól egyszeribe megenyhült volna az élet szigorú arca, s a reménység meg a jövődől beléptek ünnepelni hozzám a szobába. S talán, azt hiszem, úgy is volt.

Ültem ünneplő ruhában az ágyon, s néztem a szegényes kis karácsonyfát, és gondoltam mindenfélét össze-vissza, szépet és szomorút, ahogy ilyen szép és magányos, de különösen nagy ünnepeken szokás, amíg lassan leégtek a gyertyavégek.

Leégtek és elaludtak egyenként, csöndesen. Még éppen csak egy lángocska őrizte hűségesen az ünnepet a legalsó ágon, aztán elaludt az is.

Még ültem az ágyon egy keveset, s néztem az elsötétülő szobát, mert a kályhában is roskadt már a tűz és alig világított. A sötétséggel együtt éreztem lassan a hétköznapot is visszatérni, s emlékszem jól, ez csúnya és keserű érzés volt.

Aztán meggyújtottam újra a lámpát, levettem az ünnepi ruhát, s felvettem a régit. Leszedtem a fenyőről a ráaggatott holmit, s visszadugtam mindent a fiókba. Aztán kabátba bújtam, és

visszavitettem a fenyőfát oda, ahonnan kiástam.

Úgy emlékszem, mintha tegnap történt volna. Borzasztó sötét volt a fenyves, és szél suhogott az ágak között. Kint a tisztásokon derengve világított a hó. Félttem. Kísérteties volt a hószínű sötétség és a suhogó fenyves.

Sietve helyére tettem a fát. Gyökere körül ledöngöltem a földet, s havat is kapartam köréje.

A csöndesség felől veszekedés hallatszott. Románul veszekedtek. A hangok felverték a falut, aztán befagytak újra a csendbe. Kántálás már nem hallatszott sehol. Hideg, néma téli este volt.

Ásót, ládát visszacipeltem a kerti házba, aztán hazamentem. Ideje volt, hívtak vacsorázni.

Mikor bementem, az asztalnál ültek. Fáradtan és rosszkedvűen kérdezte meg apám.

– Mit csináltál?

– Semmit – feleltem.

Apám szája megrándult, de nem kérdezett többet. Ő maga is a semmivel foglalkozott abban az időben.

Szótlatlanul ettünk. De valami furcsát, büszkét és szomorút éreztem akkor: hogy nekem karácsonyom volt mégis.

Véletlenül jutott az eszembe minap ez a régi történet.

Karácsonyfát néztem a fiaim számára, s megtaláltam közben azt a fenyőt is, amit akkor este kiloptam a kertből.

Megsínylette az ünneplést. Évekig csenevész maradt, volt idő, hogy azt hittem kipusztul. De aztán mégis erőre kapott. S ma már sudáran és magasan szökik az ég felé, erősen túlnőtt engem s mindnyájunkat, kik akkor éltünk.

A Legszebb Ünnepen!

Kívánok Nektek minden jót:
Csörgő diót, mogyorót.

Lelketekbe fényességet,
No és persze békességet.

Sok mindennapi csodát,
Bajtokhoz jópofát.

Nyugtököz türelmet,
A szívetekbe szerelmet,

És hitet, hogy nem kell félni,
Hittel csak a jövőbe nézni.

Megsúgva az agynak,
Milyen gyönyörű is élni –
feltéve ha hagynak.

Tűnjön el minden rossz,
Csak a jóra készség,
és az egészség maradjon.

www.eletesegeszseg.com

<https://www.eletesegeszseg.com/wass-albert-emleacutetekeacutere.htm>